

บทความการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

Guidelines for Management Development of Child Development Centers under Local
Government Yaha District Yala Province

ศิริญาติี ปะเตเต๊ะ

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารจัดการ
การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) เปรียบเทียบขนาดและรายได้
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ (3) ศึกษาแนวทาง
พัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 266 คน สุ่ม
ตัวอย่างแบบง่ายตามสัดส่วนของประชากรตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมี
3 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็น เพศ อายุ
อาชีพเป็นผู้ปกครองเด็กอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง สถานศึกษา ขนาดขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และตอนที่
3 เป็นคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การวิเคราะห์
ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่า t-test และค่า f-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ขนาดและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางจึงไม่มีความ
แตกต่างต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าแนวทางการ
พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์
ผู้บริหารควรมีทักษะในการสร้างความเข้มแข็งให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานสนับสนุนให้

สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้มีการติดตามการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของ เจ้าหน้าที่ในศูนย์เด็กเล็ก ผู้ปกครอง ประชาชนและชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนภูมิภาค ร่วมกันดำเนินงานพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายอยู่ เพื่อลูกหลาน ให้ได้รับการดูแลให้เติบโตเต็มศักยภาพอย่างเท่าเทียมกัน

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีความละเอียดอ่อนเป็นอย่างยิ่งเพราะเด็กวัยนี้ยังเล็กมากช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ หรือได้น้อยต้องอาศัยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากผู้ใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) ดังนั้นจึงเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรกเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาบนพื้นฐานความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้กิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่รวมทั้งเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับที่สูงขึ้นอันจะนำไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป การศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคลภายใต้บริบททางวัฒนธรรมอารยธรรมและวิถีชีวิตทางสังคมซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548)

เด็กปฐมวัยที่ต้องพึ่งพาผู้เลี้ยงดูบนพื้นฐานที่สนองความต้องการของเด็กที่ต้องการความรักความอบอุ่นความเข้าใจและความจำเป็น เพื่อให้ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาอย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อมกันทุกด้าน รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะการพัฒนาเด็กในวัยนี้เป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับพัฒนาการทางสมองหากสมองได้รับการกระตุ้นและพัฒนาอย่างถูกวิธีในช่วงจังหวะเวลาที่เหมาะสม จะทำให้พัฒนาการทุกด้านสมบูรณ์เต็มที่เป็นรากฐานของชีวิตอันมั่นคงที่จะเป็นคนดีคนเก่งและคนที่มีความสุขพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้แก่มนุษยชาติได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่มีความเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับประชาชนในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ และการบริการสาธารณะด้านการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช

2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิ์จัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อมความเหมาะสมและตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำโดยให้บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547)

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาพบว่ายังมีปัญหาหลายประการ เช่น ไม่มีความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณและข้อจำกัดอื่นๆ ในด้านการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชนซึ่งไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งส่งผลให้เด็กมีระดับพัฒนาการที่ล่าช้ารวมถึงชาวปัญญาที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่อยู่ในชนบทจากผลสำรวจประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไทยหลายครั้งที่ผ่านมาสรุปได้ว่า ประมาณ 1 ใน 5 ของเด็กในช่วงอายุ 3-5 ปีแรกจะมีระดับพัฒนาการที่สงสัยล่าช้าหรือค่อนข้างล่าช้า มีระดับสติปัญญาดำกว่าเกณฑ์และนอกจากนี้ยังพบว่าพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมของเด็กไทยจะอ่อนด้านสมาธิความอดทนและความคิดสร้างสรรค์ซึ่งความสามารถในด้านอารมณ์และสังคมนั้นจะมีผลต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความสำเร็จของชีวิตในอนาคต (มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ, 2551)

จากหน้าที่ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากส่วนราชการต่างๆ และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาขึ้นเองจึงจำเป็นอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนับว่าเป็นงานที่สำคัญมาก เป็นงานที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะกับเด็กก่อนวัยเรียน ปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2553 ขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้มาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 6 ซึ่งระบุไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ

สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6)

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการบริหารโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีจำนวนประมาณ 5 - 7 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูอย่างน้อยด้านละ 1 คนซึ่งมีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธาน และมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเลขานุการสำหรับงบประมาณในการบริหารจัดการนั้นได้รับการจัดสรรจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง มาสนับสนุนตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่นในการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนอกระบบไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านส่งเสริมสุขภาพ 2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 3. ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย 4. ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย 5. ด้านบุคลากร และ 6. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553 : บทนำ)

การบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะประสบความสำเร็จเพียงใดนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องยึดเกณฑ์มาตรฐานนอกระบบของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในอำเภอยะหาทั้งหมด 13 แห่ง ผู้ดูแลเด็กทั้งหมด 31 คน ซึ่งปัจจุบันอยู่ในความดูแลของเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

ตารางที่ 1 หน่วยงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด

ลำดับที่	หน่วยงาน	จำนวนศูนย์	จำนวนเด็ก	จำนวนผู้ดูแลเด็ก
1.	เทศบาลตำบลยะหา	1	20	2
2.	เทศบาลตำบลปะแต	3	195	7
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลบาไร่	4	200	9
4.	องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ	1	40	2
5.	องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง	1	40	2
6.	องค์การบริหารส่วนตำบลยะหา	1	70	3
7.	องค์การบริหารส่วนตำบลตาชี	1	40	2
8.	องค์การบริหารส่วนตำบล บาโงซิแน	1	70	4
รวม		13	675	31

ที่มา : สำนักงานท้องถิ่นอำเภอยะหา (2557)

จากปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาซึ่งทำงานในตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กมีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงสนใจศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปัญหาตลอดจนหาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตลอดทั้งเสนอผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา
2. เพื่อเปรียบเทียบเพศและอายุที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อค้นพบสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอยะหา จังหวัดยะลา
2. ได้แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอยะหา จังหวัดยะลา สำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการกำหนดนโยบายและการวางแผนของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอยะหา 8 แห่ง เด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 675 คน โดยกำหนดว่า นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 266 คน โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Earyie W. Morgan, 1970 อ้างในธีระวุฒิ เอกะกุล, 2543) และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามสัดส่วนของประชากรตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามเกณฑ์มาตรฐาน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 6 ด้าน

2.1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

- 2.1.1 เด็กทุกคนได้รับการชั่งน้ำหนักส่วนสูงทุก 3 เดือน
- 2.1.2 เด็กทุกคนได้รับการแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร
- 2.1.3 อาหารที่จัดมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่
- 2.1.3 จัดอาหารหวานให้เด็กรับประทานไม่หวานจัดมีคุณค่าทางโภชนาการ
- 2.1.4 มีการดูแลและสังเกตสุขภาพเด็กทุกคนทุกวัน

2.2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

- 2.2.1 มีการบันทึกข้อมูลพัฒนาการเด็กเล็กทุกคน
- 2.2.2 มีของเล่นสำหรับเด็กเล็กที่เหมาะสมและเพียงพอ
- 2.2.3 มีการเล่นิทานที่เหมาะสมกับวัยให้เด็กฟังวันละ 1 ครั้ง
- 2.2.4 มีมุมข่าวสาร และหนังสือสำหรับผู้ปกครอง

2.3. ด้านการบริการอาหารและความปลอดภัย

- 2.3.1 มีสถานที่จัดเตรียมและปรุงอาหารที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ
- 2.3.2 มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดเพียงพอ
- 2.3.3 มีอุปกรณ์ทำอาหารและภาชนะอาหารที่สะอาดปลอดสารพิษตกค้าง
- 2.3.4 ปรุงอาหารทุกอย่างให้สุกและมีฝาปิดภาชนะใส่อาหารที่ปรุงแล้ว
- 2.3.5 คนปรุงอาหารแต่งกายสะอาดและไม่เป็นโรค
- 2.3.6 บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสะอาดเป็นระเบียบและมีรั้วที่ปลอดภัย
- 2.3.7 มีห้องน้ำ ห้องส้วมที่สะอาดถูกสุขลักษณะ
- 2.3.8 มีการแบ่งแยกพื้นที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสัดส่วน และกว้างขวาง

เพียงพอ

- 2.3.9 ที่นอน หมอน ผ้าห่ม มีความสะอาด และเพียงพอกับเด็กทุกคน

2.4 ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย

- 2.4.1 อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง
- 2.4.2 มีที่จัดเก็บขยะและนำไปกำจัดทุกวัน
- 2.4.3 มีแสงสว่างเพียงพอ และมีช่องลมระบายอากาศ
- 2.4.4 มีมุ้งลวดติดบริเวณห้องนอนเด็ก
- 2.4.5 มีอุปกรณ์ดับเพลิงพร้อมใช้งาน และครูใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้

2.5 ด้านบุคลากร

- 2.5.1 ครูผู้ดูแลเด็กแต่งกายสะอาด ควบคุมอารมณ์ได้ดี
- 2.5.2 ครูทุกคนผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็ก
- 2.5.3 สักส่วนเด็กต่อครูมีความเหมาะสม

2.6 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 2.6.1 มีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และความคิดในการพัฒนา
- 2.6.2 มีการสนับสนุนงบประมาณ
- 2.6.3 มีส่วนร่วมกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.6.4 ร่วมเป็นกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งแบ่งออกเป็น

3.1 ตัวแปรต้น

- 3.2.1 เพศ
- 3.2.2 อายุ
- 3.2.3 การศึกษา
- 3.2.4 ขนาดขององค์กร
- 3.2.5 รายได้

3.2 ตัวแปรตาม การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอยะหา จังหวัดยะลา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็น เพศ อายุ อาชีพเป็นผู้ปกครองเด็กอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง สถานศึกษา ขนาดขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข แบบสอบถามเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert, 1932: 1-55 อ้างใน ปัญญาเดช และสุธาสินี, 2551) ซึ่งมีค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารวรรณกรรม และแบบสอบถามที่เกี่ยวข้อง นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมและออกแบบสร้างแบบสอบถามขึ้นมาใหม่

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ (1) ดร.พิชัย พันภัย (2) ดร.ประเมษฐ์ กฤตลักษณ์ และ (3) ดร.สุธีรา ราชภูรินทร์ ตรวจสอบปรับปรุง แก้ไข สำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหา

ขอข่ายการวิจัยครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยเทคนิค IOC (Index of Item Objectives Congruence) ได้ค่าที่ 0.79

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครอง จำนวน 30 ฉบับในเขตอำเภอบ้านนั้งस्ता จังหวัดยะลา

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1974 : 191) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.79

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. หนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอยะหา จังหวัดยะลา ทุกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และแจ้งให้ส่งแบบสอบถามกลับภายใน 15 วัน
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอยะหา จังหวัดยะลา ทางไปรษณีย์
4. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อลงข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมารวบรวมแล้ว พิจารณาตรวจแบบสอบถามทั้งหมดคัดเลือกแบบทดสอบที่ความสมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์
2. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ
3. การวิเคราะห์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอยะหา จังหวัดยะลา ให้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best, 1970 : 190) มีรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือได้แก่

1.1 การหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความ
สอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาหรือค่า IOC

1.2 การหาคุณภาพความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.4 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม
มีสูตรดังนี้

2.4.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) เป็นวิธี
ที่ครอนบาค พัฒนาขึ้นใน ค.ศ 1951 วิธีนี้บางทีเรียกว่า ครอนบาคแอลฟา หรือเรียกสั้นๆ ว่า
แอลฟา สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีของสัมประสิทธิ์แอลฟา มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_t^2}{\sum s_i^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทนค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
	K	แทนค่าจำนวนข้อของเครื่องมือ
	$\sum s_t^2$	แทนค่าผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรวม
	$\sum s_i^2$	แทนค่าผลรวมของความแปรปรวนในแต่ละข้อ

หาค่าความสอดคล้องแบบ IOC โดยหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทนค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา
	$\sum R$	แทนค่าผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทนจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อหาค่า IOC ในแต่ละข้อแล้ว นำค่าที่ได้ไปใส่ในแบบฟอร์ม การรายงานค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยผู้เชี่ยวชาญ

2.4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.2.1 ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่

ค่าร้อยละ (Percentage) (ธีรยุทธ พึ่งเกียรติ, 2545 : 12) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{n}$$

เมื่อ	P	แทนค่าร้อยละ
	f	แทนค่าจำนวนหรือความถี่ที่ต้องการหาค่าร้อยละ
	n	แทนค่าจำนวนของข้อมูล

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2549 : 163-164)
โดยใช้สูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทนค่าผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทนค่าจำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

สรุปผลการวิจัย

สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 266 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีอายุระหว่าง 30-39 ปี ระดับการศึกษาอนุปริญญา จำนวน 106 คน ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในขนาดกลาง และรายได้ตั้งแต่ 6-20 ล้านบาท

ระดับการปฏิบัติงานภาพรวม

ระดับการปฏิบัติงานของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมากมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย รองลงมาคือด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านบุคลากร ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระดับการปฏิบัติงานแยกรายด้าน

ระดับการปฏิบัติงานของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ด้านการส่งเสริมสุขภาพภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ อาหารที่จัดมีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ รองลงมาคือเด็กทุกคนได้รับการชั่งน้ำหนักส่วนสูงทุก 3 เดือน และเด็กทุกคนได้รับการแปรงฟัน หลังรับประทานอาหารมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับการปฏิบัติงานของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการบันทึกข้อมูลพัฒนาการ

เด็กทุกคน รองลงมาคือมีของเล่นสำหรับเด็กเล็กที่เหมาะสมและเพียงพอ และมีมุมข่าวสารสำหรับผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับการปฏิบัติงานของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีน้ำดื่มสะอาดเพียงพอ มีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะ รองลงมาคือมีสถานที่จัดเตรียมและปรุงอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะ และคนปรุงอาหารไม่มีโรคที่อันตรายมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับการปฏิบัติงานของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดปลอดภัยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีสถานที่มีการกำจัดขยะทุกวัน รองลงมาคือมีช่องลมระบายอากาศ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรงและมีอุปกรณ์ดับเพลิงพร้อมใช้งานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับการปฏิบัติงานของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ด้านบุคลากรภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูผู้ดูแลเด็กมีการแต่งการสะอาด รองลงมาคือครูผู้ดูแลเด็กมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี และครูทุกคนผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับการปฏิบัติงานของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และมีการสนับสนุนงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

การทดสอบสมมติฐาน

สภาพปัจจุบัน การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ภาพรวมมีความพึงพอใจการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับที่ ธีรพรรณ ทองอ่อน (2549) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับที่ สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะผู้บริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม พบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมอยู่ใน

ระดับมากและจากการที่พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรผู้ดูแลเด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการคัดเลือกผู้ดูแลเด็กนอกจากต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาอย่างน้อยระดับมัธยมศึกษาแล้วยังต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กมาแล้ว และคณะกรรมการคัดเลือกจะต้องพิจารณาคุณสมบัติอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความสุภาพอ่อนโยน รักเด็ก สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กได้ และทำให้เด็กได้รับความรักความอบอุ่นตลอดเวลาที่มาเลี้ยงดูได้

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สรุปได้ว่าเพศที่แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา แตกต่างกัน สอดคล้องกับศุควาวัลย์ ลีลากุล (2551, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองเพศชายและผู้ปกครองเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการทดสอบระดับอายุกับความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา อายุที่แตกต่างกันจะไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ฯ เพราะผู้ปกครองรับทราบและเข้าใจนโยบายที่กำหนด และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิ์จัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อมความเหมาะสมและตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำโดยให้บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547)

ส่วนขนาดและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันคือ ขนาดและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่งเท่ากันคือ 6 – 20 ล้านบาท จึงไม่สามารถนำมาคำนวณความแตกต่างระดับความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ผู้วิจัยอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ในด้านต่างๆคือด้านการส่งเสริมสุขภาพด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านการบริการอาหารและความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลจากการวิจัยพบว่าการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิ์จัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อมความเหมาะสมและตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขึ้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำโดยให้บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547)

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัครเดช วรหาญ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยะลาจังหวัดเชียงใหม่ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูงในความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลและระดับปานกลางในความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กโดยในส่วนของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งประกอบไปด้วยคณะผู้บริหารสมาชิกสภา อบต. พนักงานส่วนตำบลผู้ดูแลเด็กเล็กและคณะกรรมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเห็นที่ตรงกันในเรื่องความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการบริหารจัดการศูนย์และด้านบุคลากรส่วนด้านงบประมาณมีความเห็นแตกต่างกันส่วนในความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กเห็นว่าความคิดเห็นด้านความสามารถของบุคลากรและงบประมาณมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นด้านความสามารถการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ปกครองเด็ก

เล็กมีความพึงพอใจในการดำเนินการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในครั้งนี้อ้องค์การบริหารส่วนตำบลต้องเน้นรูปแบบตามแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการคิดและดำเนินการอย่างเต็มที่ภายใต้บุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่ในท้องถิ่นเองนอกจากนี้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับงานบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างจริงจัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา มิ่งเมือง (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า (1) การบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้านคือ ด้านการบริหารอาหารสะอาดและปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมสุขภาพ และด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ส่วนด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง (2) แนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต ได้แก่ ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ควรมีห้องโสตทัศนศึกษา เครื่องเล่นสนาม สอนพิเศษตอนเย็น และฝึกฝนให้นักเรียนอ่านเขียนคล่อง ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ควรจัดห้องเป็นสัดส่วน ควรมีห้องส้วมให้เพียงพอ ควรติดมุ้งลวดทุกห้อง ควรขยายพื้นที่ และขยายการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านบุคลากรควรมีจำนวนครูและด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรประสานงานกับทุกฝ่าย มีการประชาสัมพันธ์ และแจกเสื้อผ้าให้เด็กเล็ก

2. เพื่อเปรียบเทียบเพศและอายุที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ผลการวิจัยพบว่าเพศที่แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่ม ของระดับอายุกับความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอายุที่แตกต่างกันจะไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ

ส่วนขนาดและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันคือ ขนาดและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่งเท่ากันคือ 6 - 20 ล้าน จึงไม่สามารถนำมาคำนวณความแตกต่างระดับความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์มากขึ้น ผู้บริหารควรมีทักษะในการสร้างความเข้มแข็งให้ครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานและร่วมตัดสินใจอย่างมีความเชื่อมั่น ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้มีการตรวจสอบ การติดตามการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา สรุปคือการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ เป็นพื้นฐานสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัยที่ต้องอยู่ในศูนย์เด็กเล็ก ซึ่งจะเติบโตเป็นประชาชนที่มีคุณภาพของเมืองและชุมชนโดยมีความมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสได้รับการพัฒนาคุณภาพครบทุกด้านอย่างเท่าเทียมกัน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สะดวกสบาย สะอาดถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัยในชีวิต การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ นอกจากจัดโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นแล้ว ยังสามารถดำเนินการในด้านอื่นๆ ที่ไม่ต้องมีการลงทุน เช่น การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบของศูนย์เด็กเล็ก หรือการปลูกต้นไม้ในพื้นที่รอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น เพราะนโยบายและแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ มิใช่การที่ต้องระดมทุนงบประมาณค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย แต่เน้นการใช้ประโยชน์จากความร่วมมือของชุมชน และองค์กรที่อยู่เดิม ความสำเร็จในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ย่อมขึ้นกับแรงสนับสนุนที่สำคัญ คือการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคีการพัฒนา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในศูนย์เด็กเล็ก ผู้ปกครอง ประชาชนและชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนภูมิภาค และหน่วยงานส่วนกลาง ที่จะร่วมกันดำเนินงานพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ เพื่อลูกหลานให้ได้รับการดูแลให้เติบโตเต็มศักยภาพอย่างเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดคือ

1. ผู้บริหารควรมีทักษะในการสร้างความเข้มแข็งให้ครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานและ ร่วมตัดสินใจอย่างมีความเชื่อมั่น
2. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
3. ควรเพิ่มของเล่นสนามให้เพียงพอสำหรับเด็ก

4. ควรมีโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ
5. ควรมีการเพิ่มพื้นที่ใช้สอยที่เหมาะสมกับเด็กในการจัดการเรียนการสอน
6. ควรจัดโครงการคัดเลือกครูดีเด่น ปีละครั้ง
7. ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์มากขึ้น
8. มีการเล่านิทานอย่างต่อเนื่อง
9. ควรมีรั้วที่มั่นคงแข็งแรง
10. ควรสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงาน ร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษาขอความ

ร่วมมือ

11. ควรสนับสนุนให้สถานศึกษานำวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น
12. ให้คำปรึกษา และเห็นชอบเกี่ยวกับการแต่งตั้งที่ปรึกษา และคณะกรรมการ

สถานศึกษา

13. อยากให้มีการพัฒนาในเรื่องของภาษาไทย
14. ควรมีการแปรงฟันหลังอาหารเที่ยงทุกวัน
15. ให้ปรุงอาหารที่หลากหลาย
16. ควรให้มีการตรวจสอบการติดตามการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา
17. ควรให้มีรถขยะมารับขยะทุกวัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ได้ทราบปัญหาและผลการบริหารที่ชัดเจน
2. ศึกษารายละเอียดของการบริหารงานในด้านต่างๆ ทั้งด้านบทบาทหน้าที่ที่กฎหมายระเบียบผลการดำเนินงานขององค์กร
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารจัดการ ด้านการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่นกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น